

Det ærede Medlem formanede til ikke at tage Sagen politisk. Det tror jeg, at jeg fuldt og helt kan forsikre det ærede Medlem, at det er noget, der ligger mig, og [jeg] tænker de allerfleste, der personlig ere kirkeligt interesserede, overmaade fjernt. Det er en Sag, som slet ikke kan bestemmes eller maales med de almindelige politiske Maal.

Den højtærede Formand har givet Tilslutning til, at ogsaa de af det ærede 2det Medlem for 3die Kreds med flere fremsatte 3 Forslag maa nævnes og omtales samtidig med det først foreliggende. Angaaende Forslaget om en Kirkeforfatning har jeg vist ikke nødig at udtale mig, men derimod vil jeg om de to andre Forslag, om folkekirkelig Retspleje og om Valg af Præster, Provster og Bisper, gerne sige, at en endelig Valglov til de gejstlige Embeder efter min Mening hører hjemme i en Lønningslov. Dette kan man ikke imødegaa ved at sige, at der er jo en Valglov i det foreliggende Menighedsraadsforslag. Der er Valgbestemmelser deri, men ikke den endelige Valglov, thi denne vil jo komme til at se anderledes ud blandt andet paa et meget væsentligt Punkt. Som Forholdene nu ere, vil der selvsagt af Ministeriet kun blive sendt et meget begrænset Antal af Ansøgerne om et Embede ud til Menighederne, det bliver kun de kvalificerede, idet man maa tage Hensyn til deres Anciennetetsforhold. Men faa vi en Præstelønningslov, hvor hvert enkelt Embede ikke er bundet til en Klasse, men hvor Præsternes Løn stiger med Aarene, vil der for Menighederne blive ganske anderledes Lejlighed til at vælge frit mellem Ansøgerne. Naar dette Tidspunkt altsaa kommer, hvor der forelægges en endelig Lov om Præstevalg, vil jeg finde det i høj Grad betimeligt, at der samtidig forelægges en Lov om Provste- og Bispevalg, saaledes at Loven altsaa kommer til at gælde for samtlige gejstlige Embeder.

I Bemærkningerne til det foreliggende Menighedsraadsforslag er der, hvad Spørgsmaalet om de folkekirkelige Retter angaar, udtalt af Ministeriet, at man er betænkt paa, saa snart vi har en Menighedsraadslov, at tage Initiativet til, at et saadant Lovforslag forelægges for Rigsdagen.

Jeg haaber med disse Udtalelser at have besvaret det meste af det, som det ærede 2det Medlem for 3die Kreds fremførte. Jeg har da tilbage at takke det ærede 3dje Medlem for 6te Kreds (Johansen) for hans Udtalelser, som jeg i det væsentlige kan tiltræde. Jeg er navnlig det ærede Medlem taknemmelig for, at han saa stærkt fremhævede, at hidtil har den kirkelige

Styrelse handlet varligt, naar Talen var om at dømme Præsterne med Hensyn til deres Læreforpligtelse.

Jeg takker det ærede 4de Medlem for 6te Kreds (Theilmann) for den Tilslutning, han gav paa sit Partis Vegne. Jeg ser heri et godt Tegn for Forslagets Fremtid i dette Ting.

Endelig skal jeg til det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (Lewinsky) udtale, at jeg tror, at det noget overraskende paa et ensidigt og maaske noget skævt Syn, naar det ærede Medlem vil mene, at den Ret, som de nye Paragrafer giver Menighederne med Hensyn til Spørgsmaalet om Præstens Afskedigelse, i Virkeligheden betød en Indskrænkning i deres nuværende Ret. Det ærede Medlem vil, ved at læse Forslaget igennem, se, at det kan der ikke være Tale om. Det er lutter Positiviteter, der gives i Lovforslaget med Hensyn til Menighedernes Stilling til dette Spørgsmaal. Men jeg vil gerne overfor det ærede Medlem vedkende mig det samme, som jeg udtalte for lidt siden, at jeg mener, at naar Talen bliver om at røre ved en kirkelig Embedsmands, en Præsts Forbliven i Embedet, og naar Spørgsmaalet om Læren er draget frem, er der to Faktorer, der maa gøre sig gældende i første Række. Den ene er Menigheden, den anden det kirkelige Tilsyn. Det er de to Faktorer, der ere direkte og naturligt anviste, naar dette store Spørgsmaal rejses, og jeg tror, at det ærede Medlem ved at overtænke Sagen vil finde, at det vilde være en mærkelig Historie, naar de to Parter, som vare berettigede i kirkelig Henseende, ikke kunne enes, at da en tredje Part, der er ganske neutral paa det Omraade, skal komme og lægge sit Lod i Vægtskaalen hos den ene. Nej, opstaar der Strid, mener jeg, at der er ingen anden Udvej — den kan maaske være lidet tiltalende i mange Tilfælde — end at lade Sagen gaa til Doms. Det er jo det, Forslaget tilsigter, og som det ogsaa vil bevirke.

Jeg skal nu slutte, idet jeg dog vil nævne en ganske enkelt Ting, jeg glemte ved Omtalen af § 11, der angaar den Erklæring, som de valgte Menighedsraadsmedlemmer skulle afgive, altsaa § 11, som det ærede 2det Medlem for 3die Kreds (Holstein-Holsteinborg) i saa høj Grad ønskede forstærket. Jeg ønsker at gøre opmærksom paa, at vi have jo i dansk kirkelig Lovgivning, og vi have jo i dansk Kirkeliv et Forhold, hvor man ikke har bragt en saadan Bestemmelse som den, det ærede Medlem ønsker indført i § 11, til Veje; jeg tænker paa Valgmenighederne. Vi have